

Monumentnummer*: 511749

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **03 september 2002**
Kadaster deel/nr **82975/111**

Woonplaats* **Rotterdam**   *Gemeente** **Rotterdam**   *Provincie** **Zuid-Holland**

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Overschie	A			2875
Overschie	A			2877
Overschie	A			2876
Overschie	A			2878
Overschie	A			2880
Overschie	A			2879
Overschie	A			2881
Overschie	A			2888
Overschie	A			2893
Overschie	A			2095
Overschie	A			2027
Overschie	A			2028

Omschrijving**

Omschrijving

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG. De huidige historische tuin- en parkaanleg van de buitenplaats De Tempel gaat in oorsprong terug naar het begin van de 18de eeuw. In de deze periode ontstond de huidige buitenplaats vanuit de aanwezige, in oorsprong middeleeuwse hofstede. In 1695 werd de hofstede, toen aangeduid met 'huis, schuur, berg en geboomte', eigendom van Mr Johan van der Hoeven die op het terrein een nieuw buitenhuis bouwde en de buitenplaats in de periode 1706-1715 verfraaide met onder meer boomgaarden, tuinen, vijvers en een ingenieus systeem van waterwerken dat gevoed wordt door de Schie. In de huidige aanleg zijn

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

nog elementen van de 18de-eeuwse aanleg aanwezig in de vorm van waterwerken; zo dateert de waterspuwende dolfin zeer waarschijnlijk nog uit deze tijd. Binnen de oorspronkelijke verkaveling werd onder meer een binnensloot gegraven die aan de voorzijde van het buitenhuis tot een vijver werd verbreed. Na aankoop van de buitenplaats in 1783 liet de familie Criellaert de baroktuin in een landschappelijke aanleg herinrichten, wellicht naar ontwerp van de tuinarchitect Pieter Schonck. In 1819 werd de aanleg verfraaid met een aantal tuinbeelden (twee marmeren borstbeelden, Apollo en Diana, afkomstig van de buitenplaats Zijdebalen in Utrecht). Omstreeks 1850 werden de noordelijk van het huis gelegen plassen uitgeveend, tot ongeveer hun huidige omvang en vorm, en gingen deel uitmaken van de landschappelijke aanleg. Een aantal bestaande bomen in het zgn. 'Engelse park' dateren uit ca. 1830-1860. Omstreeks 1875 werd de slingerende vijverpartij met het eiland vergraven en tussen 1850 en 1875 werd het perceel met de hoeve aan de zuidzijde van het huis bij het park gevoegd. Thans (1997) bestaat de aanleg uit een royaal gazon met oprijlaan aan de voorzijde van het huis. Voor het in 1939 gebouwde huis staan vier bomen (Aesculus Hippocastanum) op rij. Deze stonden ook al voor het oude hoofdgebouw. Aan de achterzijde van het huis ligt een smalle formeel aandoende tuin, die in een vijverpartij eindigt. De tuin bestaat thans uit een strook gazon met aan weerszijden een brede strook hoog opgaand groen. Achter de Tempeldijk die aan de noordoostzijde de buitenplaats afsluit ligt een groot open weidegebied. Links van de smalle strook ligt de 19de-eeuwse landschappelijke aanleg met de slingerivjers en rechts ligt een weiland. De oever tussen de Schie en de Delftweg tegenover het huis maakt als overtuin eveneens deel uit van de historische aanleg. Thans (1997) verkeert dit deel in verwaarloosde toestand.

Waardering

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de historische buitenplaats De Tempel, van algemeen belang:

- als representatief voorbeeld van een aanleg in landschapsstijl, gelegen binnen de in hoofdlijnen nog bestaande vroeg-18de-eeuwse formele aanleg; - vanwege de, deels ook in detail, nog vrij gaaf bewaarde structuur; - vanwege het belang van de aanleg voor de geschiedenis van de tuin- en landschapsarchitectuur; - vanwege de aanwezigheid van de 18de- en 19de-eeuwse natuurstenen tuinsieraden, die deels deel uitmaakten van de vroeg-18de-eeuwse aanleg en deels in de 19de eeuw bij de buitenplaats gingen behoren; - vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument